

Innspill høringsuttalelse til Langtidsplanen fra PRIO

- **Hva fungerer godt i den nåværende langtidsplanen, og hva fungerer mindre godt?**
- **Er det temaer og perspektiver som bør reflekteres sterkere i planen?**

Det er betydelig satsning på forskning om internasjonale forhold og norsk utenrikspolitikk. Den viktigste grunnen til dette er at vi står midt i en situasjon med dramatiske globale endringer, og at Norge som et lite og åpent land trenger kunnskap for å redusere sårbarhet og gripe mulighetene. Videre, gitt Norges aktive utenrikspolitikk så er forskningsbehovet stort, og forskningen blir ikke bare en tilbyder av relevant kunnskap og forskningsbasert undervisning, men også en selvstendig plattform for samarbeid og relasjonsbygging internasjonalt ('vitensdiplomati'). Norge er godt posisjonert, med særdeles gode forskningsmiljøer, både innen institutt- og U&H-sektoren, og vil ligge godt an til å få god avkastning på pengene. Vi er kjent med at Forskningsrådet er i sluttfasen med et nytt kunnskapsgrunnlag på tematikken, der det skisseres mer konkret både tematikk, tilnærming og virkemidler. En satsning på dette feltet burde være i form av en ny langsiktig prioritering. En slik satsning bør være sterkt flerfaglig, og ta inn over seg behovet, reflektert i Stortingsmelding 25 om Humaniora i Norge, for å engasjere humaniorafagene sterkt i studiet av vår tids store samfunnsutfordringer.

Den kanskje største nye samfunnsutfordringen siden første LTP-versjon, er knyttet til migrasjon, herunder «flyktningekrisen» som vi opplevde i 2015. Vi forventer at revidert LTP sier noe om økt behovet for forskning på tilknyttede temaer. Det være seg «push-and-pull-factors», integreringspolitikk, og ulike former for ekstremisme og hatkriminalitet.

- **Hva er de største hindringene for å nå målene i planen, og hvordan kan vi overvinne dem?**
- **På hvilke områder kan det være behov for nye opptrappingsplaner og/eller virkemidler? Begrunn og prioriter.**

Tiltak for å stimulere samarbeid mellom U&H og instituttsektoren:

I arbeidet med å styrke verdensledende forskning, så vel som å styrke den forskningsbaserte undervisningen, ligger det et stort ubrukt potensiale.

Forskningsrådets uavhengige evalueringer av instituttene løfter frem både den faglige

styrken og relevansorienteringen. Institutt for fredsforskning prioriterer samarbeid med U&H-sektoren i Norge høyt, blant annet gjennom utviklingen av en forskerskole i fred og konflikt, som drives sammen med Universitetet i Oslo og NTNU. Imidlertid ser vi at det er krevende å få tatt ut det fulle potensialet i denne samarbeidsflaten uten at det utvikles spesielle stimulerende tiltak. Her kan en tenke seg nye finansieringsordninger som tar sikte på å utvikle samarbeidsflaten, gjennom felles senterinitiativ (store eller mellomstore prosjekt av minst 5 års varighet) og/eller målrettede prosjektutlysninger. Som ledd i dette kan en stimulere til økt bruk av delte vitenskapelige stillinger og doktorstipendiater. Også forskerskoler er et godt virkemiddel, som ikke bare styrker forskningsbasisen for undervisning på høyere nivå, men også legger grunnlag for langsiktig forskningssamarbeid.

Åpen tilgang:

Vi viser til vår [høringsuttalelse](#) til Brekke-utvalgets rapport (2016).

Man bør prioritere å støtte opp om overgang til åpen publisering i toppnivå tidsskrifter; herunder, arbeide for å utvikle nye økonomiske modeller for at slike tidsskrifter – med utgifter til redaksjon og kvalitetssikring – sikres langsiktig bærekraft. Inntil finansierings- og meritteringsordninger for «Gold Open Access» er etablert og kvalitetssikret, bør «Hybrid Open Access» oppmuntres og finansieres.

Stordata og harmonisering:

Vi foreslår å prioritere støtte til prosjekter som jobber med å utvikle arkitektur og metodikk som muliggjør harmonisering og forenkler tilgang til store databaser – med potensiale til å gjøre Norge til et foregangsland på dette området.

Tverrfagligheten er av kritisk betydning her. Eksempelvis vil statistikk som fagfelt kunne utfordres og utvikles i møte med spesifikke samfunnsrelevante problemstillinger.

Vi foreslår at det åpnes for at Infrastrukturprogrammet tillater datainnsamling, slik det gjøres i Sverige. Gjerne i form av en storskalasatsing.

- **Hva kan eventuelt prioriteres ned ved fortsatt konsentrert satsing på noen få områder?**